

Žalobce domáhá se na žalovaném náhrady škody, již utrpěl při výkonu služby (u žalovaného). Nižší soudy (krajský soud a vrchní soud) neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud zrušil jejich rozsudky pro zmatečnost a žalobu odmítl.

Důvody:

Žalobce se domáhá na žalovaném náhrady škody, již utrpěl ve výkonu služby. Jest proto základem žalobního nároku služební poměr mezi žalobcem a žalovaným. Rozhodovati o sporech vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem o náhradních nárocích z poměru služebního jsou však příslušné soudy pracovní (sr. § 1 (1), § 2 c) zák. čís. 131/31 Sb. z. a n.). V souzené věci byla žaloba podána dne 28. listopadu 1932, tudíž poté, kdy nabyt účinnosti zákon o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n. Co do místní příslušnosti přichází v souzené věci v úvahu obecný soud žalovaného, jenž jest v P. Podle § 1/1 vl. nař. čís. 180/31 byl živnostenský soud v P. přeměněn na samostatný pracovní soud. Bylo proto žalobu podati u pracovního soudu v P. Žaloba však byla podána u krajského soudu v P., jenž se nemohl státi příslušným ani dohodou stran, ježto jde o věc vůbec odňatou řádným soudům (§ 104, druhý odstavec, j. n.). Jest proto celé řízení zmatečné podle § 477 čís. 3 c. ř. s., kteroužto zmatečnost bylo vysloviti z úřadu (§ 42, první odstavec, j. n.). Ustanovení § 45, první odstavec, j. n. nepřichází v souzené věci v úvahu, ježto nejde o to, zda jest příslušným soud sborový či řádný soud okresní, nýbrž jde o to, zda jest příslušným soud řádný či soud mimořádný (pracovní) (srov. rozh. čís. 12813 Sb. n. s.).

Čís. 15325.

Z úřadu nelze přihlédnouti k tomu, že zažalovaná pohledávka, pokud převyšovala vyrovnací kvotu, zanikla pravoplatným vyrovnáním, třebaže tato skutečnost byla zřejmá z vyrovnacích spisů, byl-li jimi proveden důkaz o jiné skutečnosti; lhotejně, že žalovaný uznal ve vyrovnacím řízení zažalovanou pohledávku.

(Rozh. ze dne 24. června 1936, Rv I 2298/34.)

První soud vyhověl žalobě na zaplacení zažalované částky, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolací soud zjistil z vyrovnávacích spisů krajského soudu v T., že dne 22. února 1933 (tedy po podání žaloby) zahájeno bylo vyrovnací řízení o jmění žalovaného, že žalující přihlásila dne 14. března 1933 zažalovanou pohledávku k vyrovnání, že pohledávka byla uznána a že vyrovnání, dle něhož věřitelé nepožívají přednostního práva, obdrží 48% svých pohledávek v 6 tříměsíčních lhůtách. Vyrovnání bylo dne 15. července 1933 pravoplatně potvrzeno. Tyto okolnosti také mohly býti prvnímu soudu známy,

poněvadž tyto vyrovnací spisy si soud vyžádal, důkaz jimi byl proveden a bylo zjištěno, že zažalovaná pohledávka již ve vyrovnání byla uznána a do stavu pasiv zahrnuta. Ježto pohledávka byla vyřízena ve vyrovnání, toto nabylo pravoplatnosti před vynesemím naříkaného rozsudku a žalující ani netvrdí, že by žalovaný byl v prodlení s placením kvot, měl soud žalobu pro tentokráte zamítnouti (tak rozhodnutí čí. 4205 a 7546 Sb. n. s.). Naříkaný rozsudek je nezákonný, neboť přisuzuje žalobkyni pohledávku, která jest pouhou nežalovatelnou obligací, pokud jde o částky nad kvotu (čí. 3420, 5281 Sb. n. s.). Námitka žalující strany, že za celého sporu, který se o této žalobě vedl, neuznal žalovaný pohledávku až do výše zažalované kvoty, nýbrž až do konce sporného jednání pohledávku v každém směru popíral, je nerozhodné, neboť bylo na žalující samé, aby zbytečný spor dále nevedla neb nejvýše jen o útraty sporu.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Potvrzení vyrovnání jest skutečnost, která zprošťuje za předpokladů § 60 vyr. ř. č. 64/31 Sb. z. a n. dlužníka závazku nahraditi ztrátu, kterou věřitelé vyrovnáním utrpěli. Jde tedy o zánik části pohledávky vyrovnáním, jež předpokládá kvalifikovaný souhlas věřitelů, tedy o hmotně-právní skutečnost novace, k níž může soud přihlížeti jen na námitku strany (rozh. čí. 12304 Sb. n. s.). Žalovaný v první stolici nenamítal, že vyrovnání bylo soudně potvrzeno, a nelze z úřadu přihlížeti k potvrzení vyrovnání, třebaž byl k návrhu žalobce připuštěn důkaz příslušnými spisy o vyrovnání, avšak o okolnostech jiných (srov. rozhodnutí čí. 13400 Sb. n. s.). Opak nelze vyvoditi ani z ustanovení § 298, odst. 1 c. ř. s., neboť tam jest jen všeobecně stanoveno, že předložení listiny má se státi tím způsobem, aby soud a odpůrce mohli nahlédnouti do celého obsahu listiny, ale z toho nelze vyvozovati, že soud jest povinen zjistiti celý obsah listiny i tehdy, byl-li jí důkaz veden jen o okolnostech, jež se týkají pouze určité části listiny (viz rozhodnutí čí. 12658 Sb. n. s.). To platí dokonce i o okolnostech soudu známých (§ 269 c. ř. s.), nebyly-li stranou předneseny, jak bylo vyloženo v rozhodnutích čí. 2761 a 5464 Sb. n. s. Jde proto o rozpor se spisy (§ 503 čí. 3 c. ř. s.), přihlížel-li odvolací soud k tomu, že vyrovnání žalovaného bylo soudně potvrzeno před ukončením řízení v první stolici, ač to nebylo v řízení v první stolici skutkově předneseno. Byla-li zjištěna zažalovaná pohledávka i její výše a splatnost, musilo býti žalobě vyhověno. Tomu nebrání ani skutečnost, že žalovaný uznal ve vyrovnacím řízení zažalovanou pohledávku, neboť předně nebyl tím ještě vytvořen exekuční titul podle § 63 vyr. ř., dokud nebylo vyrovnání soudem potvrzeno, a i kdyby bylo vyrovnání soudem potvrzeno, nešlo by o věc rozsouzenou, nýbrž, jak shora řečeno, o novaci, tedy o skutečnost, k níž by bylo lze přihlížeti jen na námitku žalovaného (srov. rozhodnutí čí. 12304 a 13937 Sb. n. s.).